

ב"ה, גליון נו אייר תשמ"ב
וועד העולמי ללימוד תורה לשמה
ובזכות זה נזכה להגאולה שלימה בקרוב בב"א
מערת אליהו, חיפה, ארץ ישראל

ספר יערות דבש
חלק שני - דרוש טז

... ואהובי תלמידי, לימדו תורה לשמה וראו והילכו בעקבות חכמי תוספות ופוסקים ומפרשים, איך התנהגו בלימוד גפ"ת, ולא בילו הזמן בדברים שאין בהם ממש, כי אם תורה לשמה להבין ולהורות ובחריפות שיש בו ממש בתורה וחכמה ומדע, וכל הלומד תורה לשמה זוכה לדברים הרבה:

וכבר נודע חז"ל [ע"ז ה ע"ב] ולא נתן לכם לב לדעת, כפויי טובה אתם בניי, משה אמר, אמר ה' מי יתן והיה לבבם זה ליראה אותי כל הימים [דברים ה' כו], היה לכם לומר תן אתה, ואתם אמרתם ונפשנו קצה בלחם הקלוקל וכו', וכן אדם אמר האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי ואוכל, ואף משה לא אמרו אלא בסוף מ' שנה וכו'. ויש להבין מה כפויי טובה יש בזה, ויש בו מחסרון דעת, והתוספות [שם ה, ד"ה כפויי] ביקשו לתרץ דיודעים היו שיש לומר כן, רק מיאנו להחזיק טובה להקב"ה.

זזהו תמוה, דא"כ הרי זו עזות ומרד בהשי"ת, ואיך אמר ה' מי יתן והיה לבבם זה כל הימים. ואם היה חסרון חכמה שלא אמרו כן, מלבד דאין זה בלשון כפוי טובה, אף גם דיש חסרון ידיעה בזה הלא גם משה לא אמרו אלא בסוף מ' שנה. ועוד מה ענין הך דמן לכאן, פתח במי יתן והיה לבבם, וסיים בענין מן, הוי ליה למימר ועוד בהמן, ולא לחבר הדברים יחד כאילו חדא בחברתא שייכי, והם לכאורה עניינים נפרדים, ומה ענין מן דאין כאן מקומו כלל:

אבל נראה כי העיקר קושיא מה שיש בכאן, איך אמר ה' מי יתן, הא הבחירה ביד איש. ועל זה סובב והולך יסוד הדת ועיקר ומקור האמונה. וזהו מאמר חז"ל [ברכות ז ע"א] שהקב"ה מתפלל וצחקו עלינו אומות העולם. ובאמת יש ב' מיני תפלות, א' קטן לגדול לעשות בקשתו, וכן יש מין ב' גדול לקטן והוא האב לבן, שמבקש לבנו אהובי בני לרוב אהבתך איני רוצה להכותך מכה רבה, ולכן נא שמע למוסר אביך ואל תמרוד בו, כי אם לאו, אני מוכרח לייסרך על העמוד, וזהו לי לצער כי אהבת עולם אהבתיך, ולכן שמע בני והאזין למצותי. בקשה זו האב עושה לבן ממש יום ביומו, וכן הוא על דרך זו תפלת הקב"ה לישראל, שמעו נא בקולי לבל אצטרך לייסרכם במשפט ונקה לא אנקה, וזהו לה' לרוב אהבת ישראל לו לצער, כדכתיב [ישעיה סג ט] בכל צרתם לו צר, והיש תפלה גדולה מזו. וזהו למדנו מן מאמר ה' מי יתן וכו', והיא תפלה גדולה שאמר מי יתן והיה לבבם, וכן נאמר בתהלים [פ"א י"ג] לו עמי שומע לי דישראל בדרכי יהלכו, והיש תפלה גדולה מזו, והוא יסוד הבחירה ועמוד כל הדת בקביעות שכר ועונש, וזהו אמרם מתפלל. ולכך נקרא בית המקדש בית תפלה, כי הוא המקום שיעד הקב"ה לבני אדם ששם יקנו שלימות המעשה וכשרון העבודה לה', ובזו יזכה הנער ארחו, אורח אנשים כשרים:

(המשך אי"ה בגליון הבא)